

امکان سنجی ارائه خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی به اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز در کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی از طریق پست الکترونیکی: ارائه الگوی مفهومی

دکتر جعفر مهرداد^۱

سارا نعمت‌اللهی^۲

چکیده

این پژوهش با هدف سنجش امکانات موجود در کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی، اعم از منابع اطلاعاتی، برنامه‌های نرم‌افزاری مناسب جهت ارائه خدمات، «اشاعه اطلاعات گزینشی» از طریق پست الکترونیکی به اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز، با روش «پیمایشی - توصیفی» انجام گردید. برای گردآوری داده‌ها از روشهای مشاهده و پرسشنامه استفاده شد. جامعه پژوهش عبارت بودند از کلیه منابع چاپی و غیرچاپی کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی و اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز که در مرتبه‌های علمی استادی، دانشیاری و استادیاری مشغول به کار هستند. از این

۱. استاد گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شیراز.

۲. کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی از دانشگاه علوم پزشکی ایران.

تعداد ۱۰۰ نفر از طریق نمونه‌گیری طبقه‌ای با تخصیص متناسب به صورت تصادفی انتخاب شدند و پرسشنامه در میان آنان توزیع گردید. یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که کل منابع فارسی و لاتین موجود در کتابخانه منطقه‌ای علوم و هیئت تکنولوژی شیراز از طریق صفحه‌خانگی قابل جستجو و بازیابی می‌باشند. (www.srlst.com)

کل اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز برای بازیابی اطلاعات مورد نیاز خود از اینترنت استفاده می‌کنند و ۹۹٪ جامعه پژوهش نیز آدرس پست الکترونیکی دارند. ۴/۴۲٪ از جامعه پژوهش، در گذشته از خدمات SDI استفاده کرده‌اند و ۶/۵۵٪ مایلند با ساخت پروفایل پژوهشی، از این خدمات به صورت تمام خودکار استفاده کنند. در این راستا، ۸/۷۷٪ از اعضای هیئت علمی ترجیح می‌دادند که ابتدا چکیده مدارک بازیابی شده را دریافت و مطالعه کنند و سپس اصل مدارک مرتبط را درخواست نمایند.

با در نظر گرفتن یافته‌های پژوهش و تمایلات اعضای هیئت علمی و نیز با مطالعه چندین سیستم ارسال خودکار اطلاعات گزینشی، الگوی مفهومی نرم‌افزاری برای ارائه این خدمات در کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی شیراز طراحی گردید.

کلیدواژه‌ها: اشاعه اطلاعات گزینشی، کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی، اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز، پست الکترونیکی.

مقدمه

رشد تصاعدی و اهمیت حیاتی اطلاعات، لزوم صرفه‌جویی در هزینه و وقت جستجوکنندگان و از طرفی ناکارآمدی شیوه‌های دستی بازیابی اطلاعات، کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی را برآن داشته که هر چه بیشتر و سریعتر به سمت مکانیزه شدن روشهای بازیابی و دسترسی به اطلاعات حرکت کنند تا جایی که استفاده‌کنندگان عملاً نیازی به مراجعه به کتابخانه یا مرکز اطلاع‌رسانی نداشته و مدارک گزیده و پالایش یافته خود را به صورت خودکار و از طریق رایانه شخصی‌شان دریافت کنند.

کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی شیراز، با هدفهای عمده زیر در سال ۱۳۷۰ تأسیس شد:

- گزینش، تهیه و سازماندهی دانش مکتوب داخلی و منطقه‌ای.

امکان سنجی ارائه خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی ... / ۱۱۱

- بهره‌گیری از امکانات علمی موجود در دانشگاهها، مؤسسه‌های پژوهشی و مراکز اطلاع‌رسانی کشور و مبادله الکترونیکی و پستی این اطلاعات بین دانشگاهها و مراکز اطلاعاتی داخلی و کشورهای منطقه.
 - اشاعه اطلاعات گزیده با توجه به نیازهای مستمر محققان مراکز علمی و پژوهشی داخلی و منطقه‌ای برای ایجاد پایگاههای اطلاعات علمی و تخصصی و ارائه خدمات آگاهی‌رسانی جاری.
 - استفاده از شیوه‌های نوین فناوریهای ارتباطی و اطلاعاتی برای ارائه برنامه‌ها و خدمات اطلاع‌رسانی در داخل و منطقه.
- برای دستیابی به اهداف فوق از جمله خدمات گسترده‌ای که در این کتابخانه ارائه می‌شود، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. گزینش، تهیه و سازماندهی کتابهای فارسی و انگلیسی در کلیه موضوعات دانش بشری.
 ۲. گزینش و گردآوری دیسکهای فشرده که به صورت تمام متن و یا چکیده در کلیه زمینه‌های علوم و فنون خریداری شده و به وسیله دستگاههایی پیشرفته مانند CD Server و RCD Tower به صورت یک جا و همزمان قابل جستجو و بازیابی است.
 ۳. ایجاد صفحه اینترنتی کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی در سال ۱۳۷۵.
- خدماتی که از طریق این صفحه ارائه می‌شود عبارتند از:

پایگاه اطلاعاتی فارسی که غنی‌ترین منبع فارسی قابل دسترس از طریق اینترنت است و منابع موجود در آن شامل مجله‌های الکترونیکی تمام متن فارسی، کتابهای الکترونیکی تمام متن فارسی، چکیده پایان‌نامه‌ها و گزارشهای ارائه شده در سطح کشور و پایگاههای اطلاعاتی سیل، سوخت و انرژی، زلزله، محیط زیست، معادن و دانشوران معاصر ایران می‌باشد.

پایگاه اطلاعاتی لاتین که شامل متن کامل مقاله‌های مجلاتی است که این کتابخانه همه ساله خریداری می‌کند و از طریق پایگاه اطلاعاتی Scientific Article قابل جستجو و بازیابی است. همچنین، پایگاه اطلاعاتی IEEE، منابع ارائه شده از طریق انتشارات

Ebsco، چکیده نامه شیمی CAS و پایگاه‌های اطلاعاتی تمام متن ABI و ASTI از طریق سایت اینترنتی این کتابخانه قابل بازیابی است.

۴. روزآمد نمودن اطلاعات هر یک از منابع فوق از طریق خریداری مجله‌ها، کتابها و پایگاه‌های اطلاعاتی و در نهایت نمایه‌سازی، فهرست‌نویسی و قابل بازیابی نمودن مدارک به صورت رایانه‌ای و دسترس‌پذیری آنها از طریق شبکه جهانی اینترنت از دیگر خدمات انجام شده در این کتابخانه است.

بیان مسئله

«اشاعه اطلاعات گزینشی»^۱ از جمله روشهای نوین خدمات اطلاع‌رسانی جاری است که به منظور انطباق اطلاعات با خواسته‌های مراجعان برای استفاده بیشتر و بهتر از منابع کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی، به وجود آمده است. در واقع در «اشاعه اطلاعات گزینشی» سیستم اطلاع‌رسانی در انتظار وصول درخواستهای مکرر باقی نمی‌ماند بلکه با یک‌بار اعلام نیاز و علاقه افراد به اطلاعات به صورت خودکار، با رسیدن مدارک جدید عمل انتخاب و ارسال اطلاعات، انجام می‌شود. (جعفر بیگلو، ۱۳۷۶، ۳۱)

بنا بر تحقیقی که به بررسی نیازهای اطلاعاتی استادان محقق در دانشگاه شیراز پرداخته است، «جامعه پژوهش از عمده‌ترین موانع در دستیابی به اطلاعات مورد نیاز خود را محدودیت وقت، اشتغال زیاد، و آگاهی نداشتن از وجود منابع بیان کرده‌اند» (مکی‌زاده تفتی، ۱۳۷۶، ۲۵). بنابراین، وظیفه اطلاع‌رسانی کتابداران ایجاب می‌کند که به بهترین نحو ممکن این موانع را از میان بردارند و اطلاعات لازم را در اختیار اعضای هیئت علمی که روزآمد بودن اطلاعاتشان به بهبود وضع تحقیق و تدریس می‌انجامد، قرار دهند.

«در میان تمام روشهای اطلاع‌رسانی موجود، «اشاعه اطلاعات گزینشی» بهترین شیوه اطلاع‌رسانی به اساتیدی است که به علت کمبود وقت و اشتغال زیاد، از وجود منابع آگاهی ندارند. اما لازمه ارائه خدمات «اشاعه اطلاعات گزینشی» وجود امکانات و تجهیزات و نیز پشتوانه اطلاعاتی غنی است که از جمله مهمترین آنها می‌توان به وجود

۱. Selective Dissemination of Information (SDI)

امکان سنجی ارائه خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی ... / ۱۱۳

کتابخانه‌ای با منابع چاپی و غیرچاپی کافی، تجهیزات الکترونیکی ذخیره و بازیابی اطلاعات، و وجود نظامی سازمان یافته که منابع، کارکنان و استفاده کنندگان را به هم نزدیک کند اشاره کرد». (جعفر بیگلو، ۱۳۷۸، ۹۸)

با توجه به اینکه کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی شیراز اولین مرکز اطلاع‌رسانی تمام خودکار کشور است که اطلاعات مکتوب و نرم‌افزاری خود را در قالب کتاب، لوحهای فشرده، بانکهای اطلاعاتی پیوسته، نشریات فارسی و لاتین مورد نیاز دانشگاهها و مؤسسه‌های آموزش عالی را در دو سطح داخلی و منطقه‌ای در اختیار محققان، دانش‌پژوهان و مراکز علمی و تحقیقاتی قرار می‌دهد، می‌تواند وضعیتی مطلوب در ارائه خدمات «اشاعه اطلاعات گزینشی» داشته باشد؛ اما تاکنون نسبت به ارائه این خدمات از طریق کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی به اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز - که از گذشته تا به حال از نظر رتبه و مقام علمی در سطح بالایی در کشور قرار دارند - اقدامهایی در خور توجه انجام نگرفته است. این در حالی است که «اشاعه اطلاعات در اسرع وقت به بیشترین متقاضی آرزوی تمام دست‌اندرکاران اطلاعات بوده و هست» (زندیان، ۱۳۸۰، ۵۳) و رسیدن به این مهم از طریق «اشاعه اطلاعات گزینشی» با استفاده از پست الکترونیکی که امروزه مقبولیت خاصی در میان اساتید و محققان به دست آورده تسهیل می‌شود: سهولت استفاده، سرعت انتقال، هزینه کم، کیفیت و توان انتقال حجم بالای اطلاعات از طریق این فن‌آوری آن را به وسیله‌ای کارآمد در تبادل اطلاعات مبدل کرده است.

اما «اشاعه اطلاعات گزینشی» به اعضای هیئت علمی از طریق پست الکترونیکی در صورتی کارآمد و اثربخش است که این افراد مایل به دریافت این خدمات از طریق پست الکترونیکی خود بوده و ثانیاً آشنایی با نحوه استفاده از پست الکترونیکی، در محلی غیر از محل کار خود نیز به اینترنت دسترسی داشته باشند. در این صورت، می‌توانند بدون محدود شدن به فضای کتابخانه از این خدمات در جهت روزآمد کردن اطلاعات علمی خود استفاده کنند. با توجه به مطالب فوق، این پژوهش بر آن است تا ضمن نیاز سنجی از اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز مبنی بر تمایل آنها به دریافت خدمات «اشاعه اطلاعات

گزینشی» از طریق پست الکترونیکی، میزان آشنایی آنها از این خدمات، نحوه استفاده از پست الکترونیکی، میزان دسترسی استادان به اینترنت، و میزان دسترس پذیری منابع فارسی و غیرفارسی از طریق اینترنت در کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی را مورد مطالعه قرار دهد. بدیهی است، در صورت وجود امکانات و تجهیزات کافی و پس از ارائه این خدمات در سطح دانشگاه شیراز، با توجه به اهداف کتابخانه مذکور مبنی بر اشاعه اطلاعات در سطح داخلی و منطقه‌ای، ارائه خدمات «اشاعه اطلاعات گزینشی» می‌تواند به سایر مناطق کشور و منطقه نیز گسترش پیدا کند.

روش انجام پژوهش

این مطالعه از نوع پیمایشی - توصیفی است. جامعه آمار این تحقیق عبارتند از:

۱. کلیه منابع فارسی و لاتین مکتوب موجود در کتابخانه منطقه‌ای، اعم از مجله‌ها و کتابها، همراه با پایگاههای اطلاعاتی تمام متن لاتین و پایگاههای اطلاعاتی سیل، زلزله، سوخت و انرژی، راه و ترابری، محیط زیست و معادن ایران.

۲. کلیه اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز با مدرک دکتری که در حال حاضر در مرتبه‌های علمی استادی، دانشیاری و استادیاری مشغول به تدریس هستند. از میان این گروه ۱۰۰ نفر با استفاده از فرمول تعیین حجم نمونه (۹۶ نفر مرد و ۴ نفر زن) به صورت تصادفی از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای با تخصیص متناسب انتخاب و پرسشنامه پژوهش در میان آنان توزیع گردید که ۹۹ نفر به این پرسشنامه پاسخ دادند.

ابزارهای گردآوری داده‌ها برای گردآوری اطلاعات از اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز، از یک پرسشنامه ۱۰ سؤالی با سؤالهای بسته استفاده شد و برای شمارش تعداد منابع فارسی و غیرفارسی موجود در کتابخانه منطقه‌ای، از روش مشاهده استفاده گردید.

یافته‌های پژوهش

نتایج حاصل از این پژوهش را می‌توان به این صورت جمع‌بندی نمود که در زمان پژوهش کل تعداد مقاله‌های موجود در پایگاه اطلاعاتی مقاله‌های فارسی کتابخانه منطقه‌ای

امکان سنجی ارائه خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی ... / ۱۱۵

علوم و تکنولوژی، در حدود ۲۳۴۲۰۰ عنوان مقاله بود که از این تعداد در حدود ۴۲۹۵۴ عنوان به صورت تمام متن قابل بازیابی می‌باشد، تعداد کتابهای فارسی ۶۰۰۲ عنوان است، که از این تعداد حدود ۳۰۰ عنوان به صورت تمام متن قابل بازیابی است. در رابطه با سایر پایگاههای اطلاعاتی فارسی می‌توان گفت که در پایگاه اطلاعاتی پایان‌نامه‌های کشور تاکنون ۳۶۹۰۵ چکیده، و در پایگاه اطلاعاتی طرحهای پژوهشی کشور ۳۸۶۵۷ رکورد وارد شده است. در پایگاه اطلاعاتی سیل ۲۷۲۰ رکورد، زلزله ۳۷۸۶ مدرک، سوخت و انرژی ۱۰۰۲۳ رکورد کتابشناختی، محیط زیست ۱۱۷۵۲، پایگاه اطلاعاتی، راه و ترابری ۲۴۲۷۰ رکورد و در پایگاه اطلاعاتی معادن کشور نیز ۲۷۷۴ مدرک وجود دارد.

از مجموع مقاله‌های مربوط به مجلات لاتین که بر روی هم ۳۹۸۹ عنوان مجله است، ۴۵۰۱۲ مقاله به صورت تمام متن در دسترس کاربران قرار دارد. مجموع کتابهای لاتین این کتابخانه نیز ۵۲۲۲ عنوان می‌باشد.

در ارتباط با میزان آشنایی اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز از خدمات SDI، نتایج حاصل نشان داد که تعداد ۵۶ عضو (۵۶/۶٪ جامعه پژوهش) تا به حال از سیستم خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی استفاده نکرده‌اند و تعداد ۴۲ نفر (۴۲/۴٪ جامعه پژوهش) از این خدمات استفاده نموده‌اند.

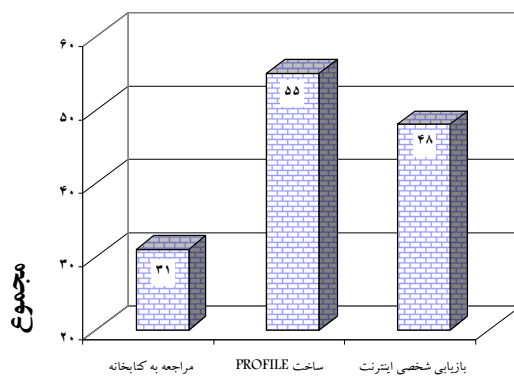
یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که ۱۰۰٪ جامعه پژوهش (۹۹ نفر) به اینترنت دسترسی دارند و برای بازیابی اطلاعات مورد نیاز خود از آن استفاده می‌کنند.

در ارتباط با این مسئله که اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز از کجا و از چه طریقی به اینترنت دسترسی دارند، این نتایج به دست آمد که تعداد ۹۵ نفر در محل کار خود و ۷۳ نفر در منزل به اینترنت دسترسی داشته و در جهت رفع نیازهای اطلاعاتی خود از آن استفاده می‌کنند. (در پاسخ به این سؤال اعضای هیئت علمی مجاز بودند چند گزینه را انتخاب کنند). این در حالی است که ۳۷ نفر کمتر از ۴ ساعت، ۳۶ نفر بین ۴ تا ۸ ساعت و ۲۶ نفر بیش از ۴ ساعت در هفته را به جستجو در اینترنت اختصاص می‌دهند.

در رابطه با میزان آشنایی اعضای هیئت علمی از پست الکترونیکی این نتایج به

دست آمد که ۹۹٪ جامعه پژوهش آدرس پست الکترونیکی دارند؛ این در حالی است که ۴ نفر آشنایی خود را با نحوه استفاده از پست الکترونیکی در حد کم، ۵۵ نفر در حد متوسط و ۴۰ نفر آشنایی خود را در حد زیاد ارزیابی کرده‌اند.

در ارتباط با این مطلب که اعضای هیئت علمی ترجیح می‌دهند اطلاعات مورد نیاز خود را از چه طریق دریافت کنند، این نتایج حاصل شد که ۳۱ نفر، (۳۱/۳٪ جامعه پژوهش)، مراجعه به کتابخانه و دریافت اطلاعات مورد نیاز خود را انتخاب کرده‌اند، ۴۸ نفر (۴۸/۵٪) شخصاً از روشهای استفاده و جستجو در اینترنت آگاهی داشته و نیازهای اطلاعاتی خود را برطرف می‌کنند، و ۵۵ نفر (۵۵/۶٪ جامعه پژوهش) ساخت پروفایل استفاده کننده و استفاده از خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی را ترجیح داده‌اند. (نمودار ۱) (در پاسخ به این سؤال اعضای هیئت علمی مجاز بودند چند گزینه را انتخاب کنند)

نمودار ۱. نحوه بازیابی اطلاعات

در این راستا ۴٪ جامعه پژوهش (۴ نفر مایل به دریافت چکیده مقالات از طریق خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی و ۱۸/۲٪ جامعه پژوهش (۱۸ نفر) در ابتدای امر مایل به دریافت اصل مقاله‌هایی بودند که سیستم خودکار «اشاعه اطلاعات گزینشی»، این مدارک را متناسب با نیازهای اطلاعاتی کاربران تشخیص داده و ۷۷/۸٪ جامعه پژوهش (۷۷ نفر) یعنی بیش از دو سوم جامعه، انتظاری که از سیستم اشاعه اطلاعات گزینشی داشتند به این صورت بود که ابتدا چکیده و اطلاعات کتابشناختی مدارک بازیابی شده برای آنان ارسال گردد و اعضای هیئت علمی پس از مطالعه چکیده و ابراز علاقه نسبت به مدرک مورد نظر، اصل مقاله را درخواست کنند.

امکان سنجی ارائه خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی ... / ۱۱۷

در ارتباط با میزان تناسب پایگاه های اطلاعاتی کتابخانه منطقه ای علوم و تکنولوژی با نیازهای اطلاعاتی اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز نتایج زیر به دست آمد:

۶/۶٪ از اعضای هیئت علمی پایگاه اطلاعاتی WLS را انتخاب کردند که شامل متن کامل و چکیده مقاله های مندرج در ۳۲۴ عنوان از ۶۹۸۰۹۴ عنوان نشریات لاتین موجود در کتابخانه منطقه ای علوم و تکنولوژی است که در تمام موضوعات علوم منتشر می شوند. پوشش زمانی WLS سال ۱۹۹۳ تا ۲۰۰۳ می باشد.

۵/۴۸٪ از اعضا، پایگاه اطلاعاتی فارسی را انتخاب نمودند.

۳/۳۰٪ از اعضای هیئت علمی، پایگاه اطلاعاتی Ebsco را انتخاب کردند که شامل چکیده و متن کامل مقالات در زمینه های موضوعی علوم انسانی، روان شناسی و سایر رشته های مرتبط با پوشش زمانی از سال ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۰ می باشد.

۲/۲۴٪ از اعضا، پایگاه اطلاعاتی ASTI را متناسب با نیاز اطلاعاتی خود تشخیص دادند که شامل متن کامل مقاله های ۵۵۰ نشریه در زمینه علوم کاربردی و تکنولوژی با پوشش زمانی ۱۹۹۴ تا ۲۰۰۱ است.

۲/۲۳٪ از اعضا، پایگاه اطلاعاتی استانداردها را انتخاب کرده اند که استانداردهای کلیه حوزه های علوم و فنون را شامل می شود.

۲/۱۸٪ از اعضای هیئت علمی، پایگاه اطلاعاتی IEEE را انتخاب کرده اند که شامل انتشارات جهانی در زمینه برق، الکترونیک، رایانه و کنترل می باشد.

از میان کل جامعه پژوهش، ۱/۹٪ پایگاه اطلاعاتی ABI را متناسب تشخیص دادند. این پایگاه شامل متن کامل و چکیده مقاله ها در زمینه های مدیریت و تجارت است.

۱/۸٪ از اعضای هیئت علمی نیز پایگاه اطلاعاتی CAS را انتخاب نمودند که چکیده نامه شیمی در کلیه شاخه های علم شیمی و مهندسی شیمی می باشد.

بر اساس یافته های تحقیق، پژوهشگر سیستم «اشاعه اطلاعات گزینشی» پیشنهادی برای کتابخانه منطقه ای علوم و تکنولوژی شیراز را با توجه به اهداف زیر ارائه داشته است:

۱. ایجاد پایگاه اطلاعاتی کاربران، شامل نام و مشخصات کاربران و زمینه های موضوعی مورد علاقه آنان. این سیستم توانایی آن را دارد که با ورود هر کاربر جدید و نیز تغییر علاقه موضوعی کاربران، گزارشی به سایر کاربران با علایق موضوعی مشابه ارسال کند که در نتیجه آن ارتباط کاربران با علایق مشترک را با هم تسهیل می کند.

۲. این سیستم قادر خواهد بود برای هر کاربر براساس نیاز از پیش تعریف شده، مدارک را در قالب اطلاعات کتابشناختی و چکیده ارسال کند.

۳. پس از ارسال اطلاعات از طریق پست الکترونیکی، این سیستم می‌تواند به صورت خودکار، بازخورد مشترکان را دریافت و بر اساس آن سیاستهای زیر را اتخاذ نماید:

کاربران می‌توانند از میان مدارکی که اطلاعات کتابشناختی آنها برایشان فرستاده شده است تعدادی را انتخاب کنند. «سیستم اشاعه اطلاعات گزینشی» قادر خواهد بود به صورت خودکار بازخوردها را دریافت کرده و اصل مدارک درخواستی کاربران را برای ایشان ارسال کند.

اگر هیچ یک از مدارک فرستاده شده برای کاربران مطابق با نیاز اطلاعاتی آنها نبود، سیستم پس از اطلاع از این امر، قادر خواهد بود با کمک کاربر، کلیدواژه‌های پروفایل پژوهشی^۱ را تغییر داده و از فرمول جستجوی دیگری برای بازیابی اطلاعات مورد نیاز کاربر استفاده نماید.

اگر مدرکی مطابق با نیاز کاربر بازیابی نشد، به کاربر اطلاع داده می‌شود که در آن مقطع زمانی اطلاعات جدیدی در رابطه با موضوع مورد علاقه وی در کتابخانه منطقه‌ای موجود نبوده است. بنابراین، کاربر یا می‌تواند فرمول جستجو و کلیدواژه‌های خود را تغییر دهد و یا در انتظار رسیدن مدارک جدید با همان کلیدواژه‌ها بماند.

۱. سیستم «اشاعه اطلاعات گزینشی» قادر خواهد بود اطلاعات آماری مربوط به کاربران خود را به صورت خودکار جمع‌آوری کرده و در انتهای هر دوره، گزارشی آماری برای کاربران ارسال کند.

۲. تعداد دفعات فرستادن مقالات برای کاربران در طول سال، به تعداد دفعات روزآمد شدن پایگاه‌های اطلاعاتی کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی شیراز بستگی دارد. در حال حاضر، پایگاه‌های اطلاعاتی مقالات فارسی (Integrated database) به صورت

۱. User Profile

امکان سنجی ارائه خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی ... / ۱۱۹

هفتگی، و پایگاه اطلاعاتی مقالات لاتین (WLS) دو هفته یک بار در کتابخانه منطقه‌ای روز آمد می‌شوند، که به نظر منطقی و مطلوب می‌باشد. این سیستم به گونه‌ای طراحی می‌شود که از ارسال اطلاعات تکراری خودداری کند.

۳. هر کاربر برای حفظ امنیت اطلاعات، در ابتدای ورود، کد کاربر^۱ و کلمه رمزی^۲ برای خود انتخاب خواهد کرد تا در صورت نیاز به تغییر و تصحیح اطلاعات، بتواند به پروفایل مربوط مراجعه کرده و تغییرات لازم را اعمال کند.

شکل ۱. مراحل انجام خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی

منابع

- جعفریگلو، موسی (۱۳۷۶). راه‌کاری نوین در اشاعه اطلاعات. پیام کتابخانه، دوره ۷، شماره ۲: ۳۰-۳۴.
- جعفریگلو، موسی (۱۳۷۸). طرح نظام ملی اشاعه گزینشی اطلاعات برای اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور. پایان‌نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تهران.
- زندیان، فاطمه (۱۳۸۰). اهمیت نظام اشاعه اطلاعات گزینشی در تحقیقات دانشگاهی. فصلنامه مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، سال چهارم، شماره ۸: ۵۱-۵۸.
- مکی‌زاده تفتی، بی‌بی فاطمه (۱۳۷۶). بررسی نیازهای اطلاعاتی اساتید محقق در دانشگاه شیراز. استاد راهنما: عبدالرسول جوکار، پایان‌نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه شیراز.